

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Reliquiis Et Veneratione sanctorum. Titvlvs XLV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

CAP. II.

Omnino baptizatus non nocet credenti probabiliter se esse baptizatum.

Innocentius III. a. Episcopo Cremonensi.

Apostolicam & sedem contulere decrevisti: & infra inquit, tu taliter respond. Presbyterum, quem sine unda baptismatis extrinsecum diem clausisse significasti, quia in sanctae matris ecclesiae fide, & Christi nominis confessione perseveraverit, ab originali peccato e solutum, & caelestis patris gaudium esse adeptum adferimus in concludat. Lege super octavo d. lib. August. de civit. Dei, ubi inter cetera legitur: Baptizatus in visibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit. Librum etiam B. Ambrosii de obitu Valentini, idem adferentis, revolve. Soporitur quoniam doctorum, Patrum sententias f. teneas, & in ecclesia tua juges preces, hostiasq; Deo g. offerri jubebas pro Presbytero memorato.

CAP. III.

Non baptizatus ordinari non potest: & si de facto ordinetur, non recipi ordinis characterem, licet credatur baptizatus.

Innocentius III. Ferrar. Episcopo.

Veniens h. ad Apostolicam sedem I. lator pra. nobis exposuit, quod cum ad gradum sacerdotii ascendisset, conperit tandem, quod non fuerit secundum formam Evangelii baptizatus, unde nos eum rite fecimus baptizari. Cumque super ordinibus & fuisset diutius disputatum, quidam in eam declinaverunt sententiam, ut cum baptizatus sit fundamentum omnium sacramentorum, & ante susceptionem baptismi non suscipiatur aliud sacramentum, quoniam ubi fundamentum non est, superaedificari non potest. Porro e contra videtur. Nam cum quis non solum per sacramentum fidei, sed per fidem etiam sacramenti, efficiatur proculdubio membrum Christi: & qui Christum habet per fidem, etiam si baptismum non habeat, habet tamen fundamentum, praeter quod aliud poni non potest, quod est Christus Iesus: superaedificari posse videtur, sicut saluifera opera, sic & quaevis ecclesiastica sacramenta, cum illud non sit generaliter verum, neque de novis, neque de veteribus sacramentis, quod baptismus sit fundamentum illorum, quoniam & sacramentum conjugii & Eucharistiae a non baptizatis recipi potest: praeterea sacramentum ordinis non solum Pontificalis, sed sacerdotalis etiam & levitici institutione sua praecessit baptismum: per quod forsitan videtur, quod ante baptismum huiusmodi ordines possent tunc conferri, maxime his, qui baptizati creduntur: Quia vero in concilio apud Compendium legitur constitutum, si quis in Presbyterum ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur: nos circa latorem praesentium in hoc dubitabili casu, quod tutius est sequentes, mandamus, quatenus ipsum per singulos ordines, usque ad sacerdotium promovere procuret, & permittas eum in sacerdotium ministrare, quia non intelligitur iteratum quod ambigitur esse factum: nec male de sacramentis sentitur, cum illud non religionis contemptus, sed articulus necessitatis excludit. Et ce. te. de illo qui natus de Christianis parentibus, & inter Christianos est fideliter conversatus, tam violenter praesumitur, quod fuerit baptizatus, ut haec praesumptio pro certitudine

a Antonius Aug. aut scribendum, Innocent. II. sed Vatican. 3. habent. b Ca. eod. tit. in 1. compil. c absolutum. d al. super octavum. al. super viii. e articulus. f sementiam. g Dominus. h Ca. i. eod. tit. in 3. compil. i fuerat. k In Cod. Barb. articulo, coram nobis fuisse aliquandiu disputatum. l al. propter quod, & c. forsitan videtur.

lit habenda, donec evidentissimis forsitan argumentis contrarium probaretur.

DE CVSTODIA EVCHARISTIAE, & aliorum sacramentorum.

TITVLVS XLIV.

CAP. I.

Eucharistia & chrisma debent fideliter sub clavibus custodiri, & contra facientes sunt puniendi.

Innocentius III. in Concilio generali.

Statuimus, ut in cunctis ecclesiis chrisma & Eucharistia, sub fidei custodia clavibus adhibitis conferantur. Ne possit ad illa temeraria manus extendi ad aliqua horribilia, vel nefaria exercenda. Si vero is, ad quem spectat custodia, ea incaute reliquerit, tribus mensibus ab officio suspendatur: & si per eius incuriam aliquid nefandum inde contigerit, gravioti subiacet ultioni.

CAP. II.

Suppellectilia in ecclesia poni non debent, nisi necessitas exigit. hoc dicit primo. Ecclesia debent sua vasa & vestimenta munda tenere. hoc secundo.

Idem in eodem d.

Relinqui nolimus in correctum, quod quidam clerici ecclesiae sic exponunt suppellectilibus propriis, & etiam alienis, ut potius domus laicae, quam Dei basilicae videantur: non considerantes, quod Dominus non sinebat, ut vas transferretur per templum. Sunt & alii, qui non solum ecclesias dimittunt incultas: verum etiam vasa ministerii, & vestimenta ministerii, ac pallas altaris, nec non ipsa corporalia tam immunda relinquunt, quod interdum aliquibus sunt horrore. Quia vero zelus nos comedit domus Dei: firmiter prohibemus, ne huiusmodi suppellectilia in ecclesiis admittantur, nisi propter hostiles incurfus, aut incendia repentina, seu alias necessitates urgentes, ad eas oporteat haberi & refugium, sic tamen, ut necessitate cessante, res in loca pristina reportentur. Praecipimus quoque, ut oratoria, vasa, corporalia, & vestimenta praedicta, munda & nitida conserventur. Nimis enim videtur absurdum in sacris sordes negligere, quae dedecere etiam in profanis.

DE RELIQUIIS ET VENERATIONE sanctorum.

TITVLVS XLV.

CAP. I.

Sine Papa licentia non licet aliquem venerari pro sancto.

Alexander III.

Advidimus scilicet, quod quidam inter vos diabolica fraude decepti, hominem quendam in oratione & ebrietate occisum, quasi sanctum (more innaelium) venerantur. Cum vix pro talibus in ebrietatibus peremptis, ecclesia permittat orare. Dicit enim Apostolus: Ebriosi regnum Dei non possidebunt. Illum ergo non praesumatis de extero colere: cum etiam si per eum miracula fierent, non liceret vobis ipsum pro sancto absque auctoritate Rom. eccl. venerari.

a De custodia Eucharistiae & aliorum sacramentorum. b nefanda. c In Cod. Barb. ita. & si per eius incuriam aliquid nefarium contigerit, &c. d Sac. Concil. Lateranen. ca. 19. & Cap. 1. eorum. iii. dei enim eccl. in 4. compil. e habere. f Cap. un. De vener. sancti. in 3. compil.

CAP. II.

Sanctorum reliquia vendi non possunt, vel passim offerendi non debent, ne circa illos populus decipi possit.

Innocentius III. in Concilio generali a.

Cum ex eo b, quod quidam sanctorum reliquias exponunt venales, & eas passim ostendunt, Christianæ religioni detractum sit sapius: Ne in posterum detrahat, præsentis decreto statuimus, ut antiqua reliquia amodo extra capsam nullatenus ostendantur, nec exponantur venales. Inventas autem de novo, nemo publice venderi præsumat, nisi prius auctoritate Roman. Pontif. fuerint approbatae c, prælati vero non d. permittant eos, qui ad eorum ecclesias causa venerationis accedunt, variis figmentis, aut falsis documentis decipi, sicut in ple-risque locis occasione quaestus fieri consuevit.

DE OBSERVATIONE IEIUNIORUM c.

TITVLVS XLVI.

CAP. I.

Vigilia occurrens in Dominica, jejuniari debet in Sabbato: & jejunianda est vigilia Matthia.

Innocentius III. Clericis S. Petri

[Magol.]

Ex parte vestra quaesitum fuit, utrum si Nativitatem Domini, vel assumptionem B. Mariæ, vel festivitatem alicujus Apostolorum in secunda feria contigerit evenire, die Sabbathi præcedenti vigilia f. debeat jejuniari? & utrum in vigilia B. Matthia Apostoli, sit jejunium injungendum? Ad quod breviter respondemus, quod die Sabbathi festivitates prælibatas g. secundæ ferie præcedentis, & B. Matthia Apostoli debet vigilia jejuniari.

CAP. II.

Non capit congruam summationem, & textus in se satis clarus est, & multa sunt dicta, quæ patent per s.

Idem Bracaren. Archiepiscopo.

Consilium h. nostrum: [i & infra.] Consultatione taliter respondemus, quod omnium Apostolorum vigiliae sunt in observatione jejunii celebranda, præter vigiliae Apostolorum Philippi & Jacobi, & B. Iohannis Evangelistæ, quoniam ipsorum solennitas intra solennitatem Paschalem, istius autem intra natalem Domini celebratur. Jejunium etiam apud nos in adventu Domini agitur.

Sanctorum i quoque vigiliae, quorum festivitates oportet secundæ ferie celebrari, in præcedenti sunt Sabbato jejunianda.

De festivitate verò B. Bartholomæi Apostoli, de cuius celebratione dubietas oritur apud quosdam, respondemus, quod in hoc consuetudinem tuæ regionis observes k: [i & infra.] Cum autem quaesieris, quæ sit illis poenitentia injungenda, qui diebus quadragesimalibus, tempore, quo i tanta famis inedia ingruebat, quod magna pars populi, propter inopiam annona periret, carnes comedere sunt coacti: respondemus quod in tali articulo illos non credimus m punien-

a Sciticos Lateran. c. 62. & ea. 2. De imm. eccl. in 4. compil.

b Vid. Concil. Trident. supr. citatum c. 1. hoc tit. & Sylvestrum in summa, verbo reliquia. c comprobata. d in C. Barbatia, non permittant eos de cetero, qui, &c. e B. Thom. 2. 2. quæst. 147. Vid. Ca. 1. eod. tit. in 3. comp. f præcedenti. g prælibata. h Ca. 2. eod. tit. in 3. comp. i al. & sanctorum vigiliae, quorum quoque festivitates, &c. k Vid. l. si fundus. ff. de evict. & l. si servus. in fin. ff. de leg. 1. l. al. tempore illo quo tanta, &c. m Ratio huius dicti est in antiqua compul. quam hic omisit Raymundus: quos argens necessitas excusavit.

dos. Preces tamen Domino pro illis, & cum illis effundas, ne ipsis aliquatenus imputetur: quia bonarum mentium est, ibi timere culpam, ubi culpa minime reperitur. Item de illis qui propter debilitatem in Sabbato carnes sumunt, quod in partibus tuis nullatenus fieri consuevit, cum hoc ab aliis molestè feratur, & oriatur inde illis occasio detrahendi: respondemus, quod super hoc consuetudinem tuæ regionis facias observari, sic tamen, quod debilibus & infirmis, propter hoc periculum non emergat. Præterea de illis, qui in quadragesima vel in aliis jejuniis solennibus infirmantur, & petunt sibi eum carnium indulgeri: respondemus, quod cum non subiacet legi necessitas fidelium infirmorum, eum urgent necessitas exigit, supportare potes & debes, ut majus periculum in eis evitetur.

[i Super quibusdam articulis quaesitis, utrum in omnibus se Apostolorum vigiliis jejuniandum, cum quidam asserant non esse jejuniandum in omnibus, sed sex tantum. Verum etiam jejuniandum sit in adventu Domini, cum inde sentiant diversi diversa, quibusdam dicentibus, sed paucioribus, jejuniandum esse tunc temporibus, pluribus verò se ad hoc asserentibus non teneri. Verum insuper si festum illorum, quorum vigiliae jejuniamus, secunda feria evenit contingat, in præcedenti Sabbato sint vigiliae faciendæ.]

CAP. III.

Si Festum Nativitatis occurrat sexta feria, licitum est oculis carnes comedere, exceptis profestis & vorantibus.

Honorius III. Pragen. Episcopo.

Explicari a per sedem Apostol. postulasti: [i & infra.] Respondemus, quod illi, qui nec voto nec regulari observantia sunt astricti, in sexta feria, si Festum Nativitatis Dominicæ die ipso venire contigerit, carnis propter festi excellentiam vesci possunt, secundum consuetudinem ecclesie generalis. Nec tamen hi b reprehendendi sunt, qui ob devotionem voluerint abstinere.

[i Utrum sit licitum illis, qui nec voto nec regulari observantia sunt astricti, carnes comedere, quando in sexta feria diei Dominicæ Nativitatis occurrat. Ad hoc.]

DE PURIFICATIONE post partum.

TITVLVS XLVII.

CAP. I.

Mulier post partum statim potest ingredi ecclesiam, nec non abstinere per aliquot dies secundum legem Mosaicam.

Innocentius III. Armachan. Episcopo.

Volens: [i & infra.] Licet d secundum legem Mosaicam certi dies determinati fuissent, quibus mulieres post partum à templi cessarent ingressu. Quia tamen lex per Moysen data est, gratia & veritas per Iesum Christum facta est. Inquit. i. t. i. quod postquam umbra legis evanuit, & illuxit veritas Evangelii: si mulieres post prolem emissam actus gratias ecclesiam intrare voluerint, nulla proinde peccati mole gravatur, nec ecclesiarum est eis aditus denegandus: ne poenitentia illis e converti videatur in culpam. Si tamen exveneratione voluerint aliquandiu abstinere, devotionem earum non credimus improbandam.

[i Fratemitas tua per respons. Apostolicam humiliter edocuit, à nobis expetitis, utrum mulieres statim post partum debeant ecclesias ingredi, vel ab earum ingressu per dies aliquot abstinere.]

a Vid. Covarru. 4. var. resol. ca. 20. & Sylvest. in summa, verbo jejuniarum. b illi. c al. purificatione. d Ca. eod. tit. in 3. comp. Cur purificatio fuerit in lege instituta, vid. Thom. 2. 2. q. 37. art. 4. & de Purificatione legitur Levit. 12. e ii.